

Till 2019 års stämma i bostadsrättsföreningen Lönnparken (769616–9957)

Motion gällande låsning av loftgångsdörrar

Bakgrund

Vid bildandet av vår förening för tioalet år sedan var de som då bodde här eniga om att loftgångsdörrarna skulle hållas låsta om det var möjligt. Inbrott förekom då alltför ofta här i Dalen, både på vår gård och andra. Lägenheterna som vette mot loftgångar var speciellt utsatta. På loftgångarna kunde inbrottstjuvarna stå relativt skyddade från insyn och bryta sig in genom dörr eller fönster. Därutöver upplevde man också att man hade problem med spring och stök bland barn och ungdomar på loftgångarna, men det var en mindre viktig fråga.

En brandbesiktningsman (kvinna) anlätades av den först valda styrelsen och hon klargjorde att det var inga som helst problem med att hålla loftgångsdörrarna låsta. Detta eftersom den stora fastigheten som inrymmer alla lägenheter vid brand skall evakueras genom stegbil från "yttergården". Evakuering skall göras via balkong/loftgång som de flesta har tillgång till, alternativt genom fönster. Av det här skälet är marken nedanför den yttre fasaden stenbelagd, så att tunga fordon alltid kan köra fram oavsett årstid. Det är aldrig tänkt att brandbilar ska köra in på föreningens inre gård.

Med detta som stöd beslutade dåvarande styrelse att loftgångarna skulle hållas låsta.

Lönnparken var före de övriga gårdarna i Dalen med att låsa loftgångarna och såvitt jag vet har vår gård inte drabbats av inbrott i lägenhet därefter. Enligt vår förvaltare, som då hette T&T, fortgick dock problemen med inbrott på övriga gårdar.

När jag några år senare köpte min lägenhet var det faktum att loftgångsdörren skulle hållas låst en avgörande parameter. Utan försäkran om det från sittande styrelse hade jag ej flyttat hit. Jag tror att fler har hållit detta som viktigt.

Höst 2018

Så en höstdag när några var bortresta och fler på jobbet, kom ett meddelande på föreningens facebookside:

Totte Marklund
Administratör · 25 oktober 2018

Viktig info till er med loftgångar!

Idag kommer sbc gå runt och låsa upp alla låsta dörrar till loftgångarna. De ska också förbli olåsta.

Detta då lagen säger att man lätt måste kunna ta sig utomhus från trapphuset om det blir rökfyllt.

Hoppas ni har förståelse för detta!

Om en dörr stått låst i tioalet år så har de som bor där sannolikt saker på sin balkong som de inte skulle ha haft där om dörren varit olåst. Här gavs ingen förvarning och loftgångarna låstes upp utan att de boende gavs möjlighet att plocka undan mer värdefulla saker. De flesta låste en dörr bakom

sig när de gick till jobbet, en dörr som sedan stod öppen när de kom hem. Så agerar inte en styrelse som tar ansvar för sina medlemmar.

Men ytterdörren då, är inte den låst? Jo det är den, men den är öppen så länge att man hinner gå till rondellen när man går ut (från 91:an) eller låta hissdörrarna stängas bakom sig när man kommer in, innan ytterdörren går igen. Och att korta öppningstiderna är ej heller en lösning då det dels kanske är nödvändigt med den öppningstiden för funktionshindre, och då vi inte heller kan garantera att alla boende alltid bevakar dörren då de går in/ut. Därtill är styrelsen medveten om att det finns blippar som är på vift, och föreningen saknar också en process för att stänga av gamla blippar i samband med att nya beställs. Vi har därutöver tråkigt nog haft ett källarinbrott i föreningen i början av mars. Som jag förstår det har tjuvarna antagligen haft hjälp av blippar och/eller nycklar för att komma in i förråden, så det här är ett problem. Beslutet om att låsa upp loftgångarna togs också efter det att en medlem i styrelsen hittat en obehörig person sovandes i en av trappuppgångarna, så styrelsen har haft gott om skäl att ompröva sitt beslut.

Tiden fram till mars 2019

Därefter har loftgångarna låsts upp vid några tillfällen, och flera boende har låst dem igen så snart de upptäckt det. Det har satts upp lappar med ganska hård retorik, men det har inte förts någon dialog. Jag har prata med några som sagt att de försökt prata med styrelsen men att man då upplevt ett ganska otrevligt bemötande och beskedet har varit att beslutet är taget och så är det med det. Jag har också vid några tillfällen bett att få träffa styrelsen för att få föra fram min åsikt, men jag har blivit upplyst om att jag inte är välkommen en stund på ett styrelsemöte. Då jag tidigare varit verksam i föreningens styrelse i fem år som medlem/suppleant tycker jag att det är beklagligt. Jag vet hur styrelsearbetet fungerar och tycker att det här borde kunna lösas genom dialog, inte genom skrivandet av den längsta motionen i föreningens historia. (☹)

Torsdagen den 14 mars sprang jag på Gunilla Mörch som bott här långt mycket längre än mig. Det visade sig att hon delar min åsikt om loftgångarna. Hon gick därefter spontant runt och knackade på hos boende i uppgång 89, 91 och 93 för att höra vad de tyckte. Av de 17 familjer som var hemma just då ville 11 tydligt att loftgångsdörrarna skulle vara låsta, två hade inte tagit ställning i frågan, medan fyra familjer föredrog att de var upplåsta. Merparten av de som ville ha låsta loftgångsdörrar uttryckte oro för sin säkerhet.

Och det är just här problemet ligger. Styrelsen lämnar föreningens medlemmar med en oro för inbrott i sina hem.

Ska man vara orolig för inbrott?

Ja man ska nog åtminstone vara försiktig. Det brukar sägas att tillfället gör tjuven. Jag menar att vi inte borde skapa tillfället.

Utan att vara alltför vetenskaplig kan vi i alla fall titta på lite siffror. Vår lokala tidning "Mitt i" har publicerat en rad artiklar i frågan. Den 5 februari 2018 skrevs en artikel om inbrott bland annat i vårt område där de hänvisade till Siffror från Brå (Brottsförebyggande rådet). Der visade sig att inbrotten ökade kraftigt i söderort 2017. Lägenhetsinbrott var vanligast med över tusen anmälningar i söderort under det senaste året. Den kraftigaste ökningen skedde i Enskede-Årsta-Vantör.¹ Globenpolisens statistik visade på en uppgång med 21 procent i området Johanneshov, Årsta och Enskede under

---

¹ <https://mitti.se/nyheter/brott/tusen-inbrott-lagenheter/>

2017². Just i november var det ovanligt många inbrott i Enskede och Johanneshov. Tillvägagångssättet var likadant, det handlade om uppbrutna dörrar och fönster.

Adam, en kille som intervjuades i "Mitt i" uppgav att han var mindre sugen på att bo kvar efter inbrottet. Jag tror att alla förstår det, och att ingen vill behöva känna så.

Vad är det då styrelsen försöker uppnå?

Styrelsens ambition är god. De strävar efter att tillhandahålla rätt nivå på brandskydd. På uppsatta lappar skriver styrelsen: "...det är olagligt att hålla utrymningsvägar låsta. Loftgångarna och våra trapphus är utrymningsvägar. Om det börjar brinna och trapphuset blir rökfyllt vid evakuering, måste det gå att ta sig tillbaka till loftgångarna utan nyckel."

Jag har också läst att det skrivits en del i en tråd på föreningens facebookside, där styrelsemedlemmen Totte Marklund bland annat säger: "vi har efter många år utan någon SBA (Systematisk Brandskyddskontroll) genomfört en med hjälp av Anticimex som är några av de bästa i Sverige på brandskyddsarbete och kan sina saker. Det finns inte skrivet i någon lag vad som gäller i just loftgångar, så det är upp till oss och jurister att tolka lagen på bästa sätt. Så här säger Anticimex i frågan:

"Jag har nu diskuterat ert ärende gällande låsning av dörr mot trapphus från loftgångar (med jurist). Detta är något vi starkt rekommenderar er att undvika för att säkerställa att de boende som eventuellt flyr ut i trapphuset i händelse av en utrymningsituation till följd av ett brandtillbud ska kunna återvända om trapphuset skulle rökfyllas. Det finns krav i Boverkets Byggregler (BBR) att dörrar inom utrymningsväg och dörrar för utrymning genom annan lokal bör vara försedda med anordningar som gör det möjligt för personer att återvända efter passage, alltså att dessa inte låses efter passage."

Totte fortsätter: "Vi kan som förening välja att gå emot deras rekommendationer, men då måste det bokföras genom ett styrelsebeslut. Dock skulle det innebära att vi erkänner att vi aktivt inser att vi kanske bryter mot lagen och då kan straffen bli stränga (vet inte exakt vad) om en olycka skulle ske och någon dog vid en brand och vi valt att gå emot vårt eget brandskyddsarbete.

Vi är överens i styrelsen om att vi håller med Anticimex i deras rekommendationer. Tycker du att det är fel beslut så får du gärna engagera dig i styrelsen och arbeta med brandskyddet - eller lämna in en motion till årsstämman att du vill att vi går emot vårt eget brandskyddsarbete för att minska risken för inbrott.

Vi har även tittat på att installera elektroniska lås på loftgångsdörrarna som är kopplat till ett brandlarm som då automatiskt låser upp dörrarna vid eventuell brand. Det är dock ett väldigt dyrt projekt, uppemot en halv miljon gissar jag att det skulle kosta. Om detta är önskvärt av många boende råder jag er att i så fall skriva en motion för det också."

För den som vil läsa hela tråden finns den på föreningens facebookside daterad till den 1:a mars.

Vad säger då lagen egentligen?

När man tar del av styrelsens ståndpunkt ovan framstår det som att sakfrågan är ganska tydlig. Som enskild individ kan man tycka annorlunda, tycka att det är synd och fel, men "det är ett lagkrav" så man får vackert finna sig i det hela. Totte Marklund har också helt rätt när han påpekar att "Det finns inte skrivet i någon lag vad som gäller i just loftgångar så det är upp till oss och jurister att tolka

---

² <https://mitti.se/nyheter/inbrotten-okat-stadsdelen/>

lagen på bästa sätt." Därefter är återgivelsen av de krav som finns långt ifrån korrekt. Jag vill mena att styrelsen i den här frågan, medvetet eller omedvetet, har fört föreningens medlemmar bakom ljuset.

Styrelsen framhåller: "...det är olagligt att hålla utrymningsvägar låsta. Loftgångarna och våra trapphus är utrymningsvägar."

Det här är inte korrekt. Faktum är att väldigt många utrymningsvägar är just låsta. Den information föreningen tidigare fått är att trapphusen ej är utrymningsvägar utan att evakuering ska ske genom fönster eller via loftgångar. Detta stöds också genom hur huset är byggt, inte enbart stenläggningen för tunga fordon under, utan också av det faktum att en utrymningsväg inte får ha dörrar som öppnas mot utrymningsvägens riktning, vilket alla loftgångar har (därav yrkande 3 nedan).

Boverkets Byggnadsregler³ (BBR) rekommenderar dock att alltid ha två separata utrymningsvägar (BBR 5:321) så avlägsnade från varandra som möjligt och oberoende av varandra. Man bör här argumentera för att transport via loftgång och genom den brandcell som trapphuset utgör, ut genom ytterdörr på markplan, åtminstone utgör en sekundär utrymningsväg. Om något bedöms vara en utrymningsväg ska den som använder denna alltid kunna vända och ta samma väg tillbaka. Av detta kan man förstå att de som bor på en loftgång kan anses ha vägen ner genom trapphuset som en utrymningsväg. Detta gäller dock ej de som bor i lägenheter som har fönster mot loftgång. De har primär utrymningsväg genom fönster till loftgång (eller enbart fönster i förekommande fall) och utrymningsväg genom trapphus och ner som sekundär väg. I de fall de vänder tillbaka i trapphus är återvägen till den egna lägenheten, där de kom ifrån. Om man inte går ut på en loftgång, är återvägen vid inga fall på en loftgång. Då blir loftgångsdörren möjligen en tillflyktsväg men inte en utrymningsväg. Tillflyktsvägar regleras ej i lag.

I det fall loftgången är olåst kan det leda till att de som enbart har fönster mot loftgång känner otrygghet och skruvar fast dem inifrån, något som ofta rekommenderas⁴, så att tjuvar inte kan plocka/lyfta ur en fönsterkassett och gå in. Om det händer är styrelsens agerande olyckligt kontraproduktivt, då det leder till att boende oavsiktligt underminerar sin primära utrymningsväg.

Styrelsen framhåller: "...finns krav i Boverkets Byggregler (BBR) att dörrar inom utrymningsväg och dörrar för utrymning genom annan lokal bör vara försedda med anordningar som gör det möjligt för personer att återvända efter passage, alltså att dessa inte låses efter passage."

Det som står i den avslutande bisatsen; "alltså att dessa inte låses efter passage." är inte korrekt återgivet. Boverket är myndigheten för samhällsplanering, byggande och boende. De skriver ordagrant såhär om dörrar i utrymningsväg⁵:

"Öppningsätt

Dörrar som finns i utrymningsvägen eller som leder till den ska lätt kunna öppnas. Det gäller oavsett om dörren är låst eller olåst. Det innebär också att det tydligt ska framgå hur dörren kan öppnas. Låsta dörrar med fördröjd öppning får inte förekomma.

Dörrar bör kunna öppnas med ett trycke som trycks nedåt eller genom att dörren trycks utåt. I samlingslokaler bör panikbeslag användas eller lämpligt utformade

³ https://www.boverket.se/contentassets/a9a584aa0e564c8998d079d752f6b76d/konsoliderad_bbr_2011-6.pdf

⁴ <https://mitti.se/nyheter/tipset-skydda-skruv/?omrade=huddinge>

⁵ <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2006/utrymningsdimensionering.pdf>, s 29 -

utrymningsbeslag, om de öppnar dörren med ett (1) handgrepp. Standarderna SS-EN 179 och SS-EN 1125 redovisar exempel på utformning av öppningsbeslag. Öppningsbeslag bör placeras cirka 1,0 m över golv.

Dörrar ska normalt kunna öppnas utan nyckel eller verktyg. Låsta dörrar, som kräver nyckel för att kunna öppnas, får användas om de bara används av ett litet antal (ca 10) personer, och om samtliga personer kan förväntas ha tillgång till nyckel. Detta förutsätts vara fallet i bostäder, på mindre kontor och i liknande lokaler. Vred får användas för att låsa upp en annars låst dörr i en lokal för ett måttligt antal (cirka 30) personer. Vredet bör inte vara försett med kåpa. Vred som används för att också öppna dörren (manövrerar även tryckesfallet) 30 Utrymningsdimensionering bör undvikas då dessa är svåra att använda.

Elektrisk öppning

Låsta dörrar, som enbart kan öppnas med tryckknapp på elektrisk väg, bör undvikas. Sådana dörrar kan istället ha ett beslag enligt SSEN 179. Om tryckknapp ändå utnyttjas, som det enda sättet att öppna dörren, bör knappen placeras bredvid dörrens ordinarie trycke och vara så stor att den omedelbart uppmärksammas som öppningsknapp.”

Beslag av typ SSEN 179

Boverket säger alltså inte att en dörr i en utrymningsväg inte får vara låst (som styrelsen anger), utan att den ska lätt kunna öppnas. Det är en avgörande sillnad. I ett flerbostadshus likt vårt får den vara låst så att det enbart går att öppna dörren med nyckel, och i det fall man inte vill ha det så rekommenderar man ett mekaniskt lås med nödöppningsfunktion. (Minns att tillfället gör tjuven, åverkan är ett hinder). Om man hellre vill nyttja ett elektroniskt lås går det bra under förutsättning att det monteras rätt.

Det finns också lösningar med keramikstavar som behöver brytas för att nödlås ska gå att öppna, liksom ”krossa glaset i nödfall” lådor med en hammare i, så att man kan slå ut rutan i dörren och vrida om låscylindern från andra hållet. Det här är rekommendationer som är brett accepterade och väl spridda. Vår styrelse har dock ignorerat dem.

Styrelsen pratar också om en installation av elektroniska lås för uppskattningsvis 500 000 kr. Jag vet inte om den summan stämmer, men om man skulle göra motsvarande installation utan att inkludera automatisk öppning vid brand/rök, utan att man istället får nyttja en bricka eller en kod (112) så skulle motsvarande installation kosta ca 15% av det beloppet.

Okej, men även om Boverket är en myndighet är de inte lagstiftande. Nej, men de bär det samhällsliga ansvaret och deras vägledningar anses vara praxis.

Brandskyddsföreningen definierar⁶ vad som är vad:

Regler - Beskrivning av lämpligt utförande av projektering, installation, service och underhåll. Kan också vara en beskrivning av hur något ska utföras.

Rekommendationer - Vägledning till hur föreskrifter, bestämmelser och liknande kan tolkas och hur något kan tillämpas så att dessa uppfylls. Anger ofta funktionslösningar.

⁶ <https://www.brandskyddsforeningen.se/normer--riktlinjer/regler-normer-standard.-vad-ar-vad/>

Regler kan här översättas till lag för att anknyta till styrelsens språkbruk, och det finns, som Totte Marklund påpekar, ingen lag som anger hur man ska hantera en loftgångsdörr. Det finns däremot väl etablerade rekommendationer som styrelsen har valt att inte redogöra för, för föreningens medlemmar.

Man kan konstatera att det absolut finns en motsättning mellan lagstiftningens krav på att dörrar måste vara lätta att öppna i en nödsituation, och inbrottskyddet som strävar efter att med lås och annan utrustning hålla oönskade personer utanför den egna bostaden. Jag vill hävda att Anticimex enbart företräder den ena sidan här, medan de som tvingas hantera hela komplexiteten har en helt annan inställning till sakfrågan. Den som googlar hittar tillämpningar av detta, men för att påvisa att Boverkets tillämpning utgör en standard har jag som avslutande två sidor bifogat Trygg Hansas broschyr för rekommendation av hur man ska låsa en nödutryckningsdörr. Jag valde deras då den är lättillgänglig och förklarar våra frågeställningar väl. Även där framgår det att vi kan ha loftgångarna låsta med nyckel i första hand, med ett säkerhetslås i andra hand.

Visst, det finns också situationer då det är en fördel med olåsta dörrar, exempelvis vid utryckningssituationer för så kallad blåljuspersonal. Det är klart att det är enklare för dem om alla dörrar alltid var olåsta, men de har utrustning för att ta sig igenom låsta dörrar. Tack vare glasrutan i våra loftgångsdörrar är de tämligen lätta att forcera och de har också gjort så på vår gård för länge sedan enligt vad jag fått berättat för mig. Det är inte en avgörande frågeställning.

Styrelsens ansvar

Jag förstår styrelsens angelägenhet att göra rätt, och man vill heller inte tvingas ta ansvar för en hemsk olycka med katastrofala följder. Som styrelsemedlem har man onekligen ett stort ansvar.

Men det händer då och då när man jobbar som styrelsemedlem att man ställs inför att hantera frågor där olika lagar är motstridiga och upplevs stå emot varandra. Man förväntas då se till helheten och så att säga "ta ett helhetsansvar". Så länge man som styrelsemedlem kan motivera sitt ställningstagande väl, så har man torrt på fötterna. Jag har under lång tid suttit i föreningens styrelse och varit väl medveten om den här situationen, men det har aldrig oroat mig. Totte Marklund hävdar att straffen för styrelsemedlemmarna kan bli stränga och att kostnaderna för installation av lås kan bli påtagliga. Jag vill mena att det här snarare är skrämselfpropaganda, utan att egentligen förstå varför man väljer det här tillvägagångssättet.

För att sätta saken i ett sammanhang, föreningen Bostadsrätterna ger styrelsemedlemmar fyra råd⁷ i dessa frågor, nämligen:

- Kontinuerliga kontroller och underhåll av rökluckor.
- kontinuerlig kontroll att utrymningsvägar, till exempel trapphus eller andra räddningsvägar, inte är belamrade med barnvagnar och annat brännbart material.
- informera medlemmarna om brand, till exempel om tågordningen Rädda-Varna-Larma-Släck genom anslag i trapphus och i nyhetsbrev. Notera att det ibland kan vara bättre att göra det i en annan ordning. Uppllys också om vikten av att aldrig gå ut i ett rökfyllt trapphus.
- tänk på att informera medlemmarna om hur de kontrollerar sina brandvarnare vilket de bör göra en gång i månaden. Påminn om att byta batteri varje år.

Om man sköter det här och följer fastighetens betingelser, då kan man utan oro vara medlem i en bostadsrättsförenings styrelse.

---

⁷ <http://www.bostadsratterna.se/allt-om-bostadsratt/artiklar/se-over-brandskyddet>

Våra vänner i närheten

I tråden på facebooksidan hänvisar Totte Marklund till att föreningen anlitat Anticimex och menar att de är kunniga inom det här området. Jag emotsäger mig inte det, men noterar att på Plommongården har man en brandman som sitter med i styrelsen (ordf.) och de har avslutat sitt samarbete med Anticimex. Om de har gjort det för att de inte tycker att Anticimex är duktiga, eller för att de har kompetensen inom styrelsen vet jag ej. Jag vet däremot att de låter de boende själva avgöra huruvida deras respektive loftgångar ska vara låst eller ej. De gör det eftersom det är inom lagens ram att göra så, de följer de riktlinjer som finns och de värnar sina medlemmar, men om någon tycker att det är smidigt för springande barn att ha loftgångsdörren olåst, så är det helt ok.

Äntligen, ett yrkande

Som sagt, en väldigt lång motion, det vill jag be lite om ursäkt för. Som jag skrev tidigare hade jag önskat ha en dialog med styrelsen, men detta var de ej intresserade av. Som Totte Marklund råder de som har synpunkter i facebooktråden; "skriv en motion". Nej jag har inget emot honom, har inte träffat honom. Jag nämner hans namn enbart av det skälet att han skrivit inlägget och jag vill ge alla möjlighet att granska saken i det som då framförs i denna motion.

Mot bakgrund av detta yrkar jag:

- I första hand att stämman, om den finner att det här underlaget är riktigt till innehållet och att diskussionen på stämman ger tillräcklig information, beslutar att de som vill ha sin loftgång låst ges rätt att ha det. De medlemmar som önskar ha det låst ska då lämpligen ge föreningen ett skriftligt intygande om att så är fallet, varpå sittande och framtida styrelser inte behöver känna ansvar för att de ska bryta mot något reglemente. Den enskilde medlemmen får ta ansvar för sin situation.
I det fall man är flera på loftgången får man komma överens. Om ingen lider av sjukdom, går inbrottssäkerhet före brandsäkerhet, då trapphuset antas utgöra sekundär utrymningsväg.
- I andra hand att stämman ger styrelsen i uppdrag att tillhandahålla erforderligt brandskydd till de boende utan att göra mer än högst nämnvärt avkall på inbrottskyddet. Hur styrelsen väljer att lösa detta är deras ansvar, men till dess att en lösning finns på plats kvarstår situationen som den var före beslutet, nämligen att loftgångarnas dörrar skall hållas låsta.
- I tredje hand att stämman beslutar att en utförlig undersökning av hur planen för brandskydd i fastigheten egentligen är utformad, genomförs. Utgångspunkt skall då tas i det besiktningsprotokoll som finns från slutbesikningen av fastigheten då den färdigställdes för ca 40 år sedan, vilket finns arkiverat på Stadsbyggnadskontoret, för att sedan spåra alla lagändringar rörande brandskydd som gjorts sedan dess vilka har en reell påverkan på vår fastighet. Dessa sammanställs regelbundet av Boverket. Genom detta förfarande ges föreningens medlemmar en förståelse för vilket ansvar de har och hur de förväntas agera i egenskap av fastighetsägare.

Då så många i skrivande stund föredrar att loftgångarna är låsta förordar jag också att styrelsen ska låta dem vara så till dess att stämman tagit ställning i frågan. Det rör sig inte om många veckor.

Nils Lundgren

Grusåsgränd 91, 3 tr

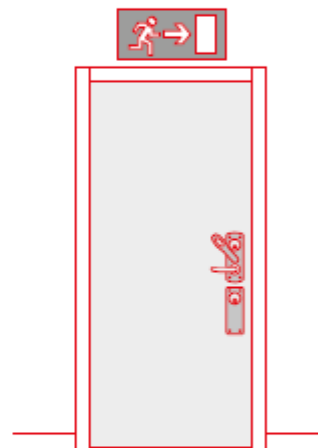
Låsning av nödutrymningsdörr

Nödutgångar ska vara lätt öppningsbara – och samtidigt erbjuda säkerhet när det gäller inbrott. Här följer några riktlinjer.

För att inbrottsförsäkringens villkor ska vara uppfyllda måste ytterdörrar inklusive nödutgångar vara låsta med godkänd låsenhet enligt SSF 3522, klass 3. Det innebär bland annat att låset inte ska kunna öppnas inifrån med vred eller nödutrymningsbehör.

Enligt Räddningstjänsten ska dörrar eller fönster som är nödutgångar vara lätt öppningsbara. De bör även vara försedda med anordning som medger möjlighet för personer att återvända efter passage.

För att samtidigt uppfylla räddningstjänstens krav på säker nödutrymning och försäkringsbolagens krav på godkänd låsenhet finns följande godtagbara lösningar:

- **Elektrisk upplåsningskontroll** Innebär att den godkända låsenheten har en kontakt som känner av låsregelns läge. Denna kopplas till någon för verksamheten väsentlig funktion, till exempel huvudbelysning eller kassaregister, så att upplåsning av de godkända låsenheterna måste ske för att verksamhet i lokalen ska kunna bedrivas.
- **Inbrottslarm.** Funktionen kan även kopplas via inbrottslarmet så att en uppmärksamhetssignal avges efter att larmet fränkopplats tills de godkända låsenheterna låsts upp. Indikering kan också fås om de godkända låsenheterna inte är låsta vid tillkoppling av larmet.
- **Motorlås** kan användas i stället för mekaniska lås. Se särskilt informationsblad "Elektromekanisk låsning". Låsningen samverkar då med inbrottslarmet så att motorlåsen låses upp i nödutrymningsdörrar när larmet kopplas från, och låses när larmet kopplas till. Även motorlås ska vara försedda med elektrisk upplåsningskontroll enligt ovan.

För det tekniska utförandet ska alltid sakkunnig lässmed anlitas. Mer information finns i Svenska Brandskyddsforeningens (SBF) bok "Lås & utrymningsvägar".

OBS! Räddningstjänstens synpunkter bör inhämtas.

Allmän information om utrymning

Vem har ansvaret?

Ansvar för att hindra uppkomst och spridning av brand samt åstadkomma en trygg utrymning faller direkt på ägare eller nyttjanderättshavare till byggnad eller anläggning.

Lag om skydd mot olyckor 2003:778, 2 kap. 2 §:

”Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall i skäligen omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand”

Grundläggande rekommendationer om utrymningsdörr

- Det ska finnas två av varandra oberoende utrymningsvägar.
- Dörren ska vara utåtgående i utrymningsriktningen.
- Dörren ska vara lätt öppningsbar.
- Det ska finnas möjlighet för återinrymning, exempelvis när det finns risk att möta rök eller brand i utrymningsvägen eller i trapphus och korridorer.
- Nödutgången ska vara lätt identifierbar.

Allmänna rekommendationer för utrymningsbeslag

- Mindre än 5-7 personer med kännedom om lokalerna: Utrymning med egen nyckel
- Mindre än 30 personer: Tryck eller vred utan kåpa
- Mindre än 150 personer: Nödutrymningsbeslag enl SS-EN 179
- Mer än 150 personer: Panikutrymningsbeslag enl SS-EN 1125

Observera att informationen på det här bladet endast är vägledande. De ersätter alltså inte försäkringsvillkor eller försäkringsbrev.

Tänk på att:

- Nödutgångar får inte vara blockerade.
- Utrymningsvägar får inte användas som uppställningsplats – inte ens tillfälligt.
- Även om det finns flera nödutgångar från en lokal så använder de flesta i en paniksituation samma väg som de kom in!

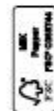
Mer information finns att läsa i SBFs bok Brandskydd i Boverkets byggregler, och i BBR, Boverkets Byggregler.

Vi finns på plats vardagar 07:30-18 för att svara på frågor och hjälpa dig att vara rätt försäkrad.

077-11700

Besök oss gärna:

trygghansa.se

F02205 1506